

RUSTHUIS TRISTESSE VERKOMMERS VOOR 44 EURO PER DAG (SLOT)

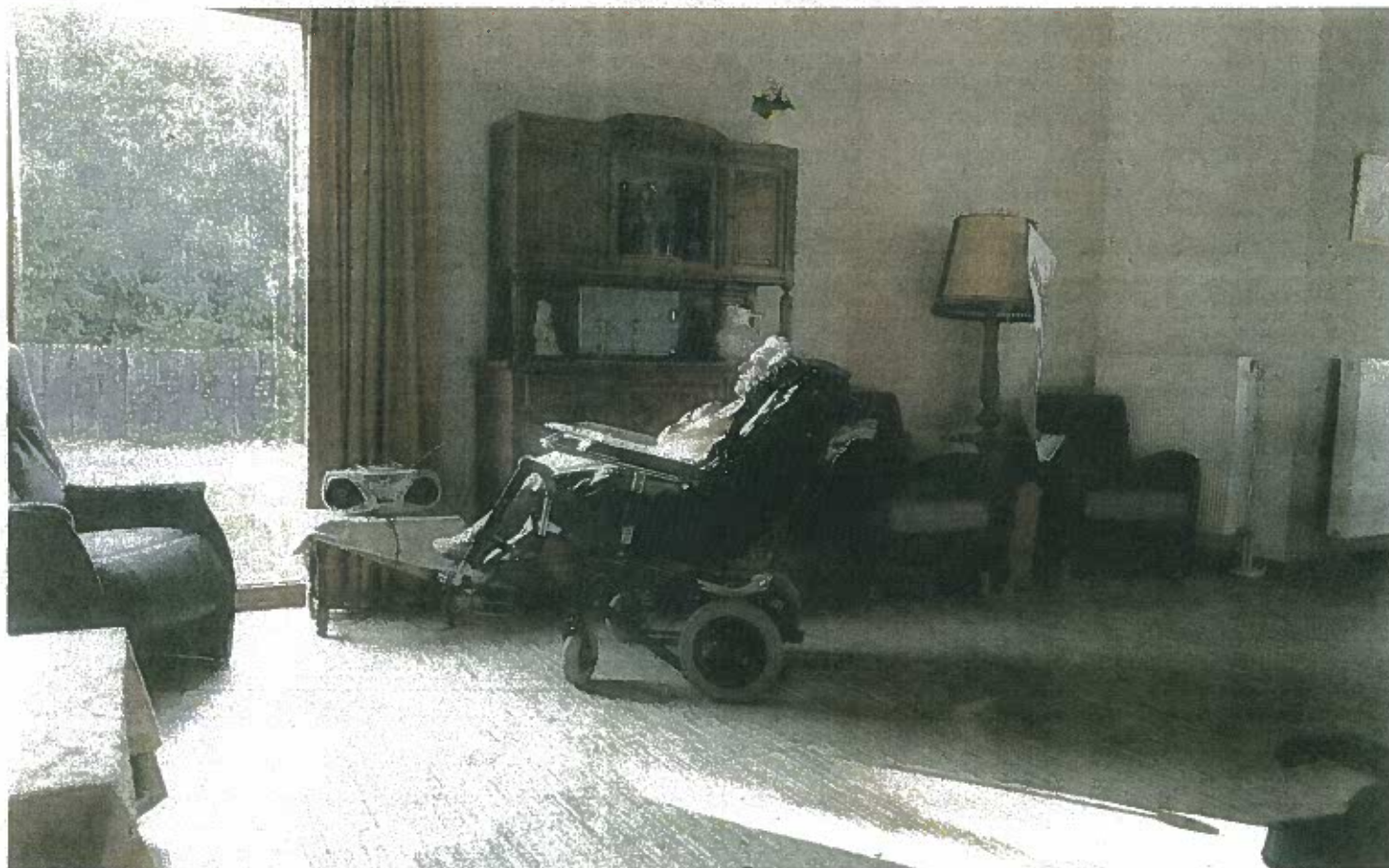
Bijna zeventigduizend ouderen wonen vandaag in een rusthuis. Tegen 2025 bestaat de populatie in woon-zorgcentra uit een één met vijf nullen achter. De komende jaren moeten er honderden voorzieningen bij

komen. Tegelijk moet de zorg beter worden afgestemd op de bewoner. Nu worden ze te snel behandeld als een nummer dat op het einde van de maand 1.320 euro betaalt, medicatie niet inbegrepen. En dat terwijl het gemiddelde werknemers-

pensioen 990 euro bedraagt.

De dure, vaak onbetrokken zorg maakt van de oude dag in het rusthuis een stille tragedie. *De Standaard* toont waarop u zich kunt voorbereiden.

REPORTAGE | MODELRUSTHUIS TEN KERSELAERE BIJDT ZORG OP MAAT

Doordat de ramen tot bijna op de grond komen, kunnen de bewoners ook vanuit een rolstoel makkelijk naar buiten kijken. © Lisa Van Damme

Het centrum is opgedeeld in units van acht bewoners. © hvd

Ieder mag doen wat hij of zij graag doet. © hvd

‘Spek bij het ontbijt kan ook’

Niet elk rusthuis zou akkoord gaan met een sterfbed in de gemeenschappelijke ruimte. Het woon- en zorgcentrum Ten Kerselaere wel. Het modelproject biedt ‘zorg op maat’, zoals het beleid dat wil. ‘Als iemand morgen spek als ontbijt wil, dan bakken we dat ook.’

WILHELM PEDACTEUR
NIKOLAS VANHECKE
HEIST-OP-DEN-BERG | In een van de gemeenschappelijke ruimtes hebben menubeten moeten plaatsmaken voor het bed van Angèle. Soms schrikt ze wakker en woelt de lakens van zich af. In een fauteuil naast het bed zit haar man Frans. Hij bereidt zich voor op de laatste weken bij zijn vrouw, die hier al zeven jaar woont. ‘De jongste drie maanden gaat het slecht met haar’, zegt Frans. Ik ben naar hier verhuisd om tot

op het laatste moment zoveel mogelijk bij haar te zijn.’

Samen met het personeel is beslist die momenten niet in het isolement van hun kamer door te brengen. Vlak naast Angèle zitten twee dames te kletsen. In de open keuken die aan de woonkamer grenst, is een personeelslid aan het schoonmaken. Aan tafeltjes lezen of praten andere bewoners. Maar Frans heeft enkel oog voor zijn vrouw.

Niet elk rusthuis zou akkoord gaan met een sterfbed in de gemeenschappelijke ruimte. In Ten Kerselaere past het in de visie rond zorg op maat. Ook andere woonzorgcentra passen die visie toe, maar hier nodigt de accommodatie er werkelijk toe uit.

‘Ons terras heeft geen hoge muren. De bewoners zouden zich daardoor opgesloten voelen en dat zou hen alleen maar aansporen om weg te lopen’

De woonunits met telkens acht bewoners vormen de kernen van het rusthuis. Dat maakt het de ‘huismoeders’ (die officieel woningassistent heten) makkelijker om een aangepast menu te bereiden. ‘Vanavond maken we corned beef klaar’, zegt Diane, een van de woningassistentes. ‘Maar wie iets anders wil, hoeft maar in de koelkast te kijken. En als ze morgen spek als ontbijt willen, zullen we dat bakken.’

Elk van de woonunits heeft twee ingangen. Bezoek komt binnen langs de voordeur, kennissen langs de achterdeur. Net als thuis. Langs die voordeur stap je rechtstreeks binnen in de ‘zondagse plek’, een woonkamer die door een donkere wand is afgescheiden. Op die vijftien vierkante meter bestaat de vloer niet uit gemakkelijk afwasbare tegels, maar uit donker hout.

De keuken, leefruimte en kamers bevinden zich allemaal op hetzelfde niveau: de begane grond. Buiten een sigaret roken lukt dan ook op eigen houtje. Wanneer iemand zoals Paola op haar kamer wil blijven om te lezen terwijl de rest in de keuken zit, mag dat ook. De vensters in de kamers komen zeer laag, zodat bewoners vanuit om het even welke (rol)stoel naar buiten kunnen kijken. Daar is altijd wel iets te zien: de woonblok-

ken zijn zo geschikt dat ze een bijna afgesloten tuin vormen. Het garandeert de bewoners privacy en een eigen ritme.

Fitnessruimte

Toch is de drukte het eerste dat opvalt wanneer je de aparte toegangshal van Ten Kerselaere binnenstapt. De deuren klappen automatisch open. Personeel, bezoek en ouderen wandelen door elkaar. Links ligt het dagverblijf, rechts het dienstencentrum. Onderweg kom je een kapsalon tegen, een strijkatelier, een speelhoek voor bezoekende kleinkinderen, bijartafels en een fitnessruimte.

Dit centrale gebouw is vrij recent opgetrokken: hoge ramen, veel licht, kleurige, moderne materialen en vooral geen typische rusthuisgeur. Wat ook ontbreekt, zijn cijferklavieren aan de deuren om weglopen te voorkomen. Nochtans grenst het open dagverblijf aan de therapieruimte voor dementerenden. Bezoekers wandelen zonder het te beseffen van de ene ruimte in de andere, en zo naar de uitgang. Een bewonersgroep die het al eens sneller op een lopen zet, zoals de dementerenden, kan dat evengoed.

‘Ach, Marieke zal wel voorkomen dat Juulke ontsnapt’, zegt de directeur Paul Van Tendeloo. ‘Wat ook helpt, is dat ons terras geen hoge muren heeft. De bewoners zouden zich daardoor opgesloten voelen. Dat zou alleen maar een aansporing zijn om weg te lopen. Als je ’s avonds *Blokken* opzet en de bewoners zien Ben Crabbé op het scherm, blijven ze ook zitten.’

Dorpskern

Dit woonzorgcentrum biedt alles tegelijk aan. De ‘klassieke’ residentiële zorg, dagopvang, kortverblijf, een dienstencentrum, assistentiewoningen... Maar door die grote schaal wekt Ten Kerselaere bij een eerste bezoek de indruk een bejaardendorp te zijn. Als je er via de verkeerde kant naartoe rijdt, doemt tussen de weiden ineens een campus met straten, naambordjes en wegwijzers op. Een sociaal woningproject dat deels in handen is van de groep die Ten Kerselaere beheert, zorgt voor aansluiting met de dorpskern van Heist-op-den-Berg. Er zijn plannen om die fysieke link te versterken via een nieuwe cluster assistentiewoningen. De groei gaat voort.

Voor de ‘kernbewoners’ in de huisjes op slechts vijf minuten hier vandaan zijn die projecten bijna een andere wereld. Ze zeggen dat ze tevreden zijn. Wanneer de directeur afscheid neemt van de dementerenden, zegt hij: ‘Tot de volgende.’

‘Ik hoop dat er geen volgende hoeft te zijn’, antwoordt bewoonster Miet. ‘Maar dat het allemaal mag blijven zoals het is.’

> opinie.